

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان

دانشکده پرستاری مامائی

نام درس: نظریه‌ها، الگوهای پرستاری و کاربرد آنها	میزان واحد: ۲
نوع واحد: نظری ۱/۵ واحد، عملی ۰/۵ واحد	مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد
رشته تحصیلی: پرستاری کودکان	محل تدریس: کلاس شماره دو
نیمسال: اول ۱۴۰۱-۱۴۰۰	ساعت کلاس: شنبه‌ها ساعت ۸-۱۰
پیش نیاز: ندارد	مدرسین: دکتر سیدباقری - دکتر صادقی

مقدمه:

رشد حرفه پرستاری زاینده رویکرد علمی و تولید دانش و تئوریها بر مبنای دانش تجربی است. نظریه‌ها و الگوها در واقع همان دانش اختصاصی و ویژه پرستاری هستند که نحوه به کارگیری دانش و مهارت‌های مراقبتی و درمانی را هدایت و تسهیل می‌کنند. این درس به عنوان یکی از دروس مبنائی دوره کارشناسی ارشد پرستاری، نظریات و الگوهای پرستاری را برای اقدامات و مراقبت‌های پرستاری مورد تحلیل، تبیین و بررسی قرار داده و مراحل پردازش نظریه‌های پرستاری را بیان می‌کند. علاوه بر شناخت نظریه‌های رایج، در بخش عملی این درس به تمرین طراحی، برنامه‌ریزی و اجرای مراقبت‌های پرستاری بر اساس مدل‌های پرستاری خواهد پرداخت.

هدف کلی:

آشنائی با مفاهیم و تعاریف پایه پارادایم، نظریه و مدل‌های پرستاری و کسب توان طراحی، برنامه‌ریزی و اجرای مراقبت‌های پرستاری بر اساس مدل‌های پرستاری

اهداف ویژه:

در پایان این درس از دانشجویان محترم انتظار می‌رود قادر باشند:

۱. مفاهیم پدیده، سازه، نظریه، پارادایم و مدل را شرح دهند.
۲. دیدگاه‌های فلسفی نسبت به انسان، سلامت، محیط و پرستاری را توضیح دهند.
۳. مشخصات اصلی یک تئوری را شرح دهند.

۴. انواع تئوری‌ها را شرح دهند.
۵. راهکارهای گسترش تئوری را تحلیل نمایند.
۶. ارتباط بین مدل و نظریه را بیان نمایند
۷. تاریخچه تئوری و مدلها در پرستاری را شرح دهند.
۸. اصول، شرایط و نحوه به کارگیری نظریه‌ها و مدلها در پرستاری را شرح دهند.
۹. کاربرد فرآیند پرستاری در ارائه خدمات پرستاری را شرح دهند.
۱۰. تئوری‌ها و مدل‌های معروف پرستاری (فلورانس نایتینگل، روی، اورم، جانسون، نیومن، راجرز، کینگ، اورلاندو، واتسون، لوین) را تحلیل نمایند.
۱۱. مراقبت‌های پرستاری را بر اساس مدل‌های پرستاری برنامه‌ریزی و اجرا نمایند.
۱۲. برنامه یک مراقبت بالینی را بر اساس یکی از مدل‌های پرستاری طراحی نمایند.

روش تدریس:

این درس با روش سخنرانی همراه با ارائه تکالیف در سامانه نوید ارائه می‌شود. در بخش عملی فراگیران فعالیت طراحی مراقبت پرستاری بر اساس مدل را شخصاً و با هدایت مدرس برعهده می‌گیرند. بدیهی است حضور در عرصه‌های مراقبت بالینی برای طراحی و اجرای مراقبت پرستاری بر اساس مدل ضروری است.

مواد آموزشی:

از وسایل کمک آموزشی مانند لپ‌تاپ و نرم افزارهای پاورپوینت و ورد و در صورتی که احتمالاً در صورت تغییر شرایط کوید ۱۹ و برگزاری بصورت آنلاین از نرم افزارهای Faststone و یا Camtasia برای ضبط کلاسها استفاده می‌شود و بعضی از جلسات نیز با هماهنگی با دانشجویان از طریق نرم افزار آداب کانکت برگزار خواهد شد.

وظایف دانشجویان:

۱. شرکت کامل و فعال در جلسات درس
۲. ارائه مقاله در زمینه کاربرد یکی از مدل‌های پرستاری در عمل بالینی
۳. شرکت در آزمون کتبی پایان دوره
۴. حضور در عرصه‌های بالینی برای طراحی مراقبت پرستاری بر اساس یکی از مدل‌های پرستاری

۵. برنامه‌ریزی و اجرای مراقبت پرستاری بر اساس مدل انتخابی در عرصه‌های بالینی و گزارش آن به صورت کتبی و در صورت امکان شفاهی (مربوط به قسمت عملی)

روش ارزشیابی:

بخش تئوری

۱. شرکت در جلسات کلاس ۵٪ (۱ نمره)
۲. ارائه مقاله در زمینه کاربرد تئوریهای پرستاری در عمل و نحوه ارائه آن ۱۰٪ (۲ نمره)
۳. شرکت در امتحان کتبی پایان دوره (سوالات تشریحی و تستی ترکیبی) ۶۰٪ (۱۲ نمره)

بخش عملی

۴. طراحی و اجرای طرح مراقبت پرستاری بر اساس مدل در عرصه بالینی و ارائه به صورت شفاهی به استاد (در صورتی که به دلیل شرایط کرونا حضور در محیط بالینی امکان پذیر نشد دانشجویان می‌توانند در شهر محل سکونت خود یک مددجو را انتخاب و فرایند را اجرا نمایند و یک فیلم کوتاه از بیمار مورد بررسی تهیه و برای اساتید ارسال نمایند) ۱۰٪ (۲ نمره)
۵. گزارش کتبی طرح مراقبت پرستاری بر اساس مدل ۱۵٪ (۳ نمره)

شرح کارآموزی: کارآموزی مربوط به بخش عملی شامل ۴ شیفت ۶ ساعته است که بعد از اتمام جلسات تئوری برگزار می‌شود. (کارآموزی در ۴ هفته پایانی ترم بعد از جلسات تئوری برگزار می‌شود). دانشجویان به دو گروه تقسیم شده و هر گروه با یکی از اساتید در عرصه بالین حضور یافته و تکلیف مربوطه را به استاد خود تحویل می‌دهد. دانشجویان در محیط بالین مدل‌های اورم و روی را که مرسوم‌تر هستند در عمل اجرا می‌کنند، اما در صورتی که دانشجویی تمایل به اجرای یکی دیگر از مدل‌های پرستاری را داشت این اختیار عمل وجود دارد و می‌تواند با هماهنگی با استاد مدل مربوطه را در بالین اجرا نماید. لازم به ذکر است این شرح کارآموزی برای حضور در محیط کارآموزی است. در صورتی که به دلیل شرایط بیماری کرونا امکان حضور در محیط کارآموزی نباشد. دانشجویان می‌توانند در شهر محل سکونت یک مددجو را انتخاب نموده و مدل را اجرا نمایند. از مددجوی مربوطه فیلم تهیه نموده و برای اساتید ارسال نمایند. سوالات را نیز از طریق ایمیل یا شبکه‌های مجازی مثل واتساپ به صورت تصویری و ... مطرح نمایند. حتی به جای فیلم نیز می‌تواند با صلاحدید استاد از طریق تماس تصویری با واتساپ بیمار را معرفی نماید.

1. Alligood, M.R. Nursing Theory: Utilization & Application, 5Edition.2013.
2. Alligood, M.R. Tomy, A.M. Nursing Theory: Utilization & Application, 4Edition . 2009.
3. Alligood, M.R. Nursing Theorists and Their Work, 8th Edition.2013.
4. Alligood, M.R. Tomy, A.M.Nursing Theorists and Their Work, 7Edition. 2009.
5. Parker, M.E. Nursing Theories and Nursing Practice. Third Edition. 2010.
6. Masters, K. Nursing Theories: A Framework for Professional Practice . 2011.
7. George, J. B. Nursing Theories: The Base for Professional Nursing Practice (6th Edition) 2010
8. Chinn, P. L. Kramer, M. K. Integrated Theory & Knowledge Development in Nursing, 8Edition (Chinn,Integrated Theory and Knowledge Development. St. Louis: Mosby Co 2010.
9. Fawcett, J. Analysis and evaluation of conceptual models of nursing. Philadelphia: FA. Davis Co. Last edition.
10. Johnson, BM. Webber, PB. An introduction to theory and reasoning in nursing. Philadelphia: Lippincott Co. Last edition.
11. Kenney, JW. Philosophical and theoretical perspectives for advanced nursing practice. Philadelphia: Lippincott Co. Last edition.
12. McEven, M. Willis, E. Theoretical basis for nursing. Philadelphia: Lippincott Co. Last edition.
13. McKenna, H. Nursing theories and models. London: Rout Ledge Co. Last edition.
14. Meleis, AI. Theoretical nursing: Development and progress. Philadelphia: J.B. Lippincott Co. Last edition.

۱۵. دهقان نیری، ن. جلالی‌نیا، ف. نظریه‌پردازی و نظریه‌های پرستاری. ۱۳۹۳. تهران: انتشارات بشری.

۱۶. شهبوسواری اصفهانی، س. پیروی، ح. نظریه‌های پرستاری و کاربرد آنها، ۱۳۸۹. تهران: انتشارات بشری.

۱۷. ملیس، ع.ا. پرستاری نظری، رشد و توسعه. (مترجم: مصطفی شوکتی احمد آباد). ۱۳۹۴. تهران: انتشارات سالمی

۱۸. حجتی، ح. کتاب کلیدی مفاهیم و تئوریهای پرستاری. ۱۳۹۲. تهران: انتشارات بشری.
۱۹. اسماعیل پور، م. کاربرد تئوری‌ها در فرآیند پرستاری. ۱۳۸۴. تهران: انتشارات رستگار گیلان.
۲۰. تبری، ر. تئوریهای پرستاری. ۱۳۹۴. تهران: انتشارات بشری
۲۱. پیتر اگلتون، هلن چالمرز، کاربرد عملی مدل‌های پرستاری (مترجم: رسول تبری). ۱۳۸۲. تهران: انتشارات بشری

جدول زمانی ارائه درس

شماره جلسه	تاریخ	موضوع	ارائه کننده
اول	۱۴۰۰/۷/۲۴	معرفی درس و ارائه طرح درس، تقسیم بندی تکالیف، تعاریف عمومی پدیده، سازه، پارادایم، متارادایم، دیسیپلین و...	دکتر سیدباقری
دوم	۱۴۰۰/۸/۱	ادامه ترمینولوژی، تعریف نظریه و ارتباط نظریه و مدل	دکتر صادقی
سوم	۱۴۰۰/۸/۸	انواع تئوری و راهکارهای گسترش تئوری	دکتر سیدباقری
چهارم	۱۴۰۰/۸/۱۵	مروری بر تاریخچه نظریه و مدل در پرستاری مبتنی بر نظریه‌های پرستاری	دکتر صادقی
پنجم	۱۴۰۰/۸/۲۲	اصول، شرایط و نحوه به کارگیری نظریه‌ها و مدل‌های پرستاری	دکتر صادقی
ششم	۱۴۰۰/۸/۲۹	ارائه و شرح مدل پرستاری نایتینگل و روی	دکتر سیدباقری
هفتم	۱۴۰۰/۹/۶	ارائه و شرح مدل پرستاری اورلاندو و واتسون	دکتر صادقی
هشتم	۱۴۰۰/۹/۱۳	ارائه و شرح مدل پرستاری اورم و عبدالله	دکتر سیدباقری
نهم	۱۴۰۰/۹/۲۰	ارائه و شرح مدل پرستاری روپر و لوین	دکتر صادقی
دهم	۱۴۰۰/۹/۲۷	ارائه و شرح مدل پرستاری هندرسون و پیلاثو	دکتر سیدباقری
یازدهم	۱۴۰۰/۱۰/۴	ارائه و شرح مدل پرستاری راجرز و نیومن	دکتر سیدباقری
دوازدهم	۱۴۰۰/۱۰/۱۱	ارائه و شرح مدل پرستاری جانسون و کینگز	دکتر صادقی
برنامه کارآموزی در ۴ هفته پایانی ترم در قالب ۴ شیفت برگزار می‌شود.			

نمره درس نظریه ها و الگوهای پرستاری

نمره کل ۲۰) (نمره)	نمره تحویل کتبی طرح مراقبت پرستاری(۳) (نمره)	نمره حضور در محیط بالینی (۲ نمره)	نمره امتحان کتبی (۱۲ نمره)			ارائه مقاله (۲ نمره)	مطالعه محتوای نوید و تیک تایید آن و شرکت در جلسات اداب کانکت (۱ نمره)	نام و نام خانوادگی
			نمره کل (۱۲)	دکتر صادقی(۶)	دکتر سیدباقری (۶)			

نمره عملی

نمره از ۲	نمره از ۲۰	طراحی، برنامه ریزی و اجرای مراقبت پرستاری بر اساس مدل انتخابی					---
		ارزشیابی و ارائه گزارش (۴ نمره)	آموزش به بیمار (۴ نمره)	بررسی و مراقبت از بیمار بر اساس مدل (۴ نمره)	فرم بررسی بیمار بر اساس مدل (۴ نمره)	حضور به موقع و منظم در محیط بالین (۴ نمره)	نام و نام خانوادگی

نمره از ۳	نمره از	ارائه کتبی طرح مراقبتی بر اساس مدل انتخابی و در قالب فرآیند پرستاری	نام و نام
-----------	---------	---	-----------

	۳۰								خانوادگی
		پیشنهاد و منابع (۳ نمره)	ارزشیابی (۳ نمره)	اقدامات (۶ نمره)	تشخیص‌های پرستاری (۶ نمره)	معرفی بیمار و بررسی بر اساس مدل (۶ نمره)	شرح مدل انتخابی بر اساس منابع (۳ نمره)	بیان مقدمه و اهمیت موضوع بر اساس منابع (۳ نمره)	